

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

18 octombrie 2011 *

În cauza C-406/09,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Hoge Raad der Nederlanden (Țările de Jos), prin decizia din 16 octombrie 2009, primită de Curte la 21 octombrie 2009, în procedura

Realchemie Nederland BV

împotriva

Bayer CropScience AG,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnii A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, doamna A. Prechal, președinți de cameră, domnul A. Rosas, doamna R. Silva de Lapuerta, domnii K. Schiemann, E. Juhász, D. Šváby, doamna M. Berger (raportor) și domnul E. Jarašiūnas, judecători,

* Limba de procedură: olandeza.

avocat general: domnul P. Mengozzi,
grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 25 ianuarie 2011,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Realchemie Nederland BV, de J.A.M. Janssen, advocaat, și de T. Diekmann, Rechtsanwalt;

- pentru guvernul olandez, de doamna C. Wissels, în calitate de agent;

- pentru guvernul german, de domnul J. Möller și de doamna S. Unzeitig, în calitate de agenți;

- pentru Comisia Europeană, de doamna A.-M. Rouchaud-Joët și de domnul R. Troosters, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 5 aprilie 2011,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 1 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74) și a articolului 14 din Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală (JO L 157, p. 45, Ediție specială, 17/vol. 2, p. 56).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Realchemie Nederland BV (denumită în continuare „Realchemie”), pe de o parte, și Bayer CropScience AG (denumită în continuare „Bayer”), pe de altă parte, privind executarea în Țările de Jos a șase hotărâri pronunțate de Landgericht Düsseldorf (Germania), prin care această instanță, sesizată cu o cerere introductivă depusă de Bayer, întemeiată pe o pretinsă contrafacere a unui brevet, a interzis Realchemie să importe, să dețină și să comercializeze anumite pesticide în Germania.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul nr. 44/2001

3 Considerentele (6) și (7) ale Regulamentului nr. 44/2001 prevăd:

„(6) Pentru atingerea obiectivului liberei circulații a hotărârilor în materie civilă și comercială este necesar și oportun ca normele care reglementează competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor să fie reglementate de un instrument juridic comunitar cu caracter imperativ și de aplicare directă.

(7) Domeniul de aplicare al prezentului regulament trebuie să includă toate aspectele importante de drept civil și comercial, cu excepția anumitor aspecte bine definite.”

4 Considerentele (16) și (17) ale Regulamentului nr. 44/2001 prevăd:

„(16) Încrederea reciprocă în administrarea justiției la nivel comunitar justifică recunoașterea de plin drept a hotărârilor pronunțate într-un stat membru fără să fie necesară, cu excepția contestațiilor, recurgerea la o altă procedură.

(17) În virtutea aceluiași principiu al încrederii reciproce, procedura în temeiul căreia o hotărâre pronunțată într-un stat membru devine executorie în alt stat membru trebuie să fie eficientă și rapidă. În acest sens, hotărârea de încuviințare a executării unei hotărâri trebuie să fie făcută practic automat în urma unor verificări pur formale ale documentelor furnizate, fără ca instanța să aibă posibilitatea de a invoca din oficiu unul dintre motivele de neexecutare prevăzute în prezentul regulament.”

5 Considerentul (19) al Regulamentului nr. 44/2001 prevede:

„Trebuie asigurată continuitatea între [Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32, Ediție specială, 19/vol. 10, p. 3, denumită în continuare «Convenția de la Bruxelles») și prezentul regulament, fiind necesar să se prevadă unele dispoziții tranzitorii în acest sens. Aceeași necesitate a continuității trebuie garantată cu privire la interpretarea Convenției de la Bruxelles de către Curtea de Justiție a Comunităților Europene, iar Protocolul din 1971 [privind această activitate de interpretare a Curții, în versiunea sa revizuită și modificată] trebuie să rămână, de asemenea, aplicabil în cazul procedurilor pendinte la data intrării în vigoare a prezentului regulament.”

6 Articolul 1 alineatele (1) și (2) din regulamentul menționat are următorul cuprins:

„(1) Prezentul regulament se aplică în materie civilă și comercială indiferent de natura instanței. El nu se aplică, în special, în materie fiscală, vamală sau administrativă.

(2) Prezentul regulament nu se aplică pentru:

(a) starea și capacitatea persoanelor fizice, regimurile matrimoniale, testamente și succesiuni;

(b) falimente, concordate sau proceduri similare;

(c) securitate socială;

(d) arbitraj.”

7 Potrivit articolului 32 din acest regulament, „[î]n sensul prezentului regulament, «hotărâre» înseamnă o hotărâre pronunțată de o instanță dintr-un stat membru, indiferent de denumirea acesteia, cum ar fi decizie, sentință, ordonanță sau mandat de executare, precum și stabilirea de către un grefier a cheltuielilor de judecată.”

8 Articolul 34 din Regulamentul nr. 44/2001 prevede:

„O hotărâre nu este recunoscută:

[...]

2. dacă actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent nu a fost comunicat sau notificat pârâtului care nu s-a înfățișat în timp util și într-o manieră care să-i permită acestuia să-și pregătească apărarea, dacă pârâtul nu a introdus o acțiune împotriva hotărârii atunci când a avut posibilitatea să o facă;

[...]"

9. Articolul 43 din acest regulament are următorul cuprins.

„(1) Oricare dintre părți poate introduce o acțiune împotriva hotărârii privind cererea de încuviințare a executării.

(2) Acțiunea se introduce la instanța indicată în lista din anexa III.

(3) Acțiunea este examinată în conformitate cu normele care reglementează procedura contradictorie.

(4) Dacă partea împotriva căreia se solicită executarea nu se înfățișează în fața instanței sesizate cu acțiunea intentată de reclamant, se aplică dispozițiile articolului 26 alineatele (2)-(4) chiar și în cazul în care partea împotriva căreia se solicită executarea nu are domiciliul într-unul dintre statele membre.

(5) Acțiunea împotriva hotărârii de încuviințare a executării se introduce în termen de o lună de la data comunicării acesteia. Dacă partea împotriva căreia se solicită executarea are domiciliul pe teritoriul unui stat membru, altul decât cel în care s-a pronunțat hotărârea de încuviințare a executării, termenul pentru depunerea acțiunii este de două luni și începe să curgă de la data comunicării care a fost efectuată fie persoanei respective, fie la domiciliul acesteia. Acest termen nu poate fi prelungit pe motiv de distanță.”

Directiva 2004/48

- 10 Considerentul (3) al Directivei 2004/48 arată în mod special că: „fără mijloace eficiente, în măsură să impună respectarea drepturilor de proprietate intelectuală, inovația și creația sunt descurajate, iar investițiile, reduse. Este deci necesar să se asigure ca dreptul material al proprietății intelectuale, care este astăzi reglementat pe larg de acquis-ul comunitar, să fie aplicat efectiv în Comunitate”.
- 11 Considerentele (8)-(11) ale Directivei 2004/48 au următorul cuprins:
- „(8) Disparitățile care există între sistemele din statele membre în ceea ce privește mijloacele de a impune respectarea drepturilor de proprietate intelectuală sunt dăunătoare bunei funcționări a pieței interne și nu permit să se procedeze astfel încât drepturile de proprietate intelectuală să beneficieze de un nivel de protecție echivalent pe întreg teritoriul Comunității. Această situație nu este de natură să favorizeze libera circulație în cadrul pieței interne și nici să creeze un mediu favorabil unei concurențe sănătoase.
- (9) Disparitățile actuale conduc de asemenea la o diminuare a dreptului material al proprietății intelectuale și la o fragmentare a pieței interne în acest domeniu. [...] Apropierea legislațiilor în domeniu din statele membre este deci o condiție esențială pentru buna funcționare a pieței interne.
- (10) Obiectivul prezentei directive constă în apropierea acestor legislații pentru a asigura un nivel de protecție ridicat, echivalent și omogen al proprietății intelectuale în cadrul pieței interne.

(11) Prezenta directivă nu urmărește să stabilească norme armonizate privind cooperarea judiciară, competența judecătorească, recunoașterea și punerea în executare a hotărârilor în materie civilă și comercială sau să reglementeze legea aplicabilă. Instrumentele comunitare care reglementează ca norme generale aceste domenii sunt, în principiu, aplicabile și proprietății intelectuale.”

12 Articolul 1 din Directiva 2004/48 prevede că aceasta „privește măsurile, procedurile și mijloacele de reparație necesare pentru a asigura respectarea drepturilor de proprietate intelectuală.”

13 Articolul 2 din Directiva 2004/48, intitulat „Domeniu de aplicare”, din capitolul I al acestei directive prevede la alineatul (1):

„Fără a aduce atingere mijloacelor prevăzute sau care pot fi prevăzute prin legislația comunitară sau internă, în măsura în care aceste mijloace sunt favorabile titularilor drepturilor, măsurile, procedurile și mijloacele de reparație prevăzute prin prezenta directivă se aplică, în conformitate cu articolul 3, oricărei încălcări a drepturilor de proprietate intelectuală prevăzute de legislația comunitară și/sau de legislația internă a statului membru în cauză.”

14 Articolul 3, intitulat „Obligație generală”, din capitolul II secțiunea 1 din directiva menționată prevede:

„(1) Statele membre prevăd măsuri, proceduri și mijloace de reparație necesare pentru a asigura respectarea drepturilor de proprietate intelectuală care intră sub incidența prezentei directive. Aceste măsuri, proceduri și mijloace de reparație trebuie să fie corecte și echitabile, nu trebuie să fie complicate în mod inutil sau costisitoare ori să presupună termene nerezonabile sau să atragă întârzieri nejustificate.

(2) Măsurile, procedurile și mijloacele de reparație trebuie să fie de asemenea eficiente, proporționale și disuasive și să fie aplicate astfel încât să se evite crearea unor obstacole în calea comerțului legal și să se ofere protecție împotriva folosirii lor abuzive.”

15 Articolul 14 din Directiva 2004/48, intitulat „Cheltuieli de judecată”, prevede:

„Statele membre asigură ca, în principiu, cheltuielile de judecată rezonabile și proporționale și celelalte cheltuieli făcute de partea care a obținut câștig de cauză să fie suportate de partea care a pierdut, în afară de cazul când principiul echității nu permite acest lucru.”

Reglementările naționale

Reglementarea germană

16 Articolele 890 și 891 din Codul de procedură civilă german (Zivilprozessordnung, denumit în continuare „ZPO”) au următorul cuprins:

„Articolul 890

Executarea silită a unei obligații de a nu face

(1) Dacă debitorul nu se conformează unei obligații de a nu face care îi incumbă, acesta va fi obligat, la cererea creditorului, de instanța de prim grad de jurisdicție fie la plata unei amenzi civile, iar în cazul imposibilității de plată, la o sancțiune privativă de

libertate, fie la o sancțiune privativă de libertate având o durată maximă de șase luni. Amenda civilă nu poate depăși 250 000 de euro, iar sancțiunea privativă de libertate nu poate depăși doi ani în total.

(2) Sancțiunea trebuie să fie precedată de un avertisment de natură cominatorie dat, la cerere, de instanța de prim grad de jurisdicție, dacă acesta nu apare deja în hotărârea prin care s-a stabilit obligația.

(3) La cererea creditorului, debitorul poate de asemenea să fie obligat să constituie o garanție pentru orice prejudiciu ulterior care ar rezulta, într-un termen stabilit, din orice alt tip de încălcare.

Articolul 891

Procedura, ascultarea debitorului, stabilirea cheltuielilor de judecată

Deciziile întemeiate pe articolele 887-890 sunt adoptate pe cale de ordonanță. Debitorul va fi ascultat anterior adoptării ordonanței. [...]"

Reglementarea olandeză

¹⁷ Din dosar rezultă că Regatul Țărilor de Jos a transpus în ordinea juridică internă articolul 14 din Directiva 2004/48 prin intermediul articolului 1019h din Codul de procedură civilă olandez (Wetboek van burgerlijke rechtsvordering). Potrivit instanței

de trimitere, această dispoziție permite ca, în cauzele în care directiva este aplicabilă, partea care cade în pretenții să fie obligată la plata unor cheltuieli de judecată mai mari decât în procedurile obișnuite.

Acțiunea principală și întrebările preliminare

- 18 Sesizată cu o cerere introductivă depusă de Bayer, întemeiată pe o pretinsă contrafacere a brevetelor, Landgericht Düsseldorf, pronunțându-se în cadrul unei proceduri de măsuri provizorii, a interzis Realchemie, prin ordonanța din 19 decembrie 2005 (denumită în continuare „ordonanța de bază”), să importe, să dețină și să comercializeze anumite pesticide în Germania. Această interdicție a fost pronunțată sub sancțiunea unei amenzi. În plus, Landgericht Düsseldorf a obligat Realchemie să comunice tranzacțiile comerciale referitoare la aceste pesticide, iar stocul său urma să fie pus sub sechestru judiciar. În această ordonanță de bază, Landgericht Düsseldorf a obligat Realchemie la plata cheltuielilor de judecată.
- 19 În aceeași linie a obligării la plata cheltuielilor de judecată dispuse în ordonanța de bază, Landgericht Düsseldorf, prin ordonanța de stabilire a cheltuielilor de judecată din 29 august 2006, a fixat cuantumul cheltuielilor de judecată la 7 829,60 euro.
- 20 Pe de altă parte, Landgericht Düsseldorf, prin ordonanța din 17 august 2006 pronunțată în temeiul articolului 890 din ZPO, a aplicat Realchemie o amendă („Ordnungsgeld”) în cuantum de 20 000 de euro care trebuia să fie achitată la casieria Landgericht Düsseldorf pentru încălcarea interdicției pronunțate prin ordonanța de bază (denumită în continuare „ordonanța de aplicare a amenzi”) și a obligat Realchemie la cheltuielile de judecată din această procedură de aplicare a unei amenzi.

- 21 În aceeași linie a obligării la plata cheltuielilor de judecată dispuse în ordonanța de aplicare a amenzii, Landgericht Düsseldorf, prin ordonanța de stabilire a cheltuielilor de judecată din 19 septembrie 2006, a fixat cuantumul cheltuielilor de judecată la 898,60 euro.
- 22 În plus, prin ordonanța din 6 octombrie 2006, Landgericht Düsseldorf a aplicat Realchemie „penalități cu titlu cominatoriu” („Zwangsgeld”, articolul 888 din ZPO) de 15000 de euro (denumită în continuare „ordonanța privind penalitățile cu titlu cominatoriu”) pentru a o impulsiona să comunice tranzacțiile comerciale referitoare la pesticidele menționate și, de asemenea, a obligat Realchemie la plata cheltuielilor de judecată din această procedură privind penalitățile cu titlu cominatoriu.
- 23 În aceeași linie a obligării la plata cheltuielilor de judecată dispuse în ordonanța privind penalitățile cu titlu cominatoriu, Landgericht Düsseldorf, prin ordonanța de stabilire a cheltuielilor de judecată din 11 noiembrie 2006, a fixat cuantumul cheltuielilor de judecată la 852,40 euro, plus dobânzi.
- 24 Toate aceste șase hotărâri pronunțate de Landgericht Düsseldorf au fost notificate Realchemie la câteva zile după pronunțarea lor.
- 25 Prin cererea introductivă din 6 aprilie 2007, Bayer a sesizat judecătorul delegat cu luarea măsurilor provizorii din cadrul Rechtbank 's-Hertogenbosch (Țările de Jos) pentru încuviințarea executării în Țările de Jos a celor șase hotărâri pronunțate de Landgericht Düsseldorf.
- 26 Prin ordonanța din 10 aprilie 2007, judecătorul delegat cu luarea măsurilor provizorii din cadrul Rechtbank 's-Hertogenbosch a admis cererea Bayer de încuviințare a executării în Țările de Jos a celor șase hotărâri ale Landgericht Düsseldorf, în temeiul Regulamentului nr. 44/2001.

- 27 La 14 iunie 2007, Realchemie a sesizat Rechtbank 's-Hertogenbosch cu o acțiune formulată în temeiul articolului 43 din Regulamentul nr. 44/2001 împotriva ordonanței din 10 aprilie 2007 și a solicitat anularea acesteia și respingerea încuviințării executării pretinse de Bayer.
- 28 Realchemie a invocat motivul de refuz prevăzut la articolul 34, *initio* și punctul 2, din Regulamentul nr. 44/2001, precizând, în esență, că ordonanța de bază, ordonanța de aplicare a amenzii și ordonanța privind penalitățile cu titlu cominatoriu nu pot fi recunoscute și executate într-un alt stat membru, întrucât au fost pronunțate fără ca Realchemie să fi fost citată și fără dezbateri orale, și că nici cele trei ordonanțe de stabilire a cheltuielilor de judecată nu pot fi recunoscute și executate, întrucât fac parte integrantă din cele trei ordonanțe menționate anterior.
- 29 Prin ordonanța din 26 februarie 2008, Rechtbank 's-Hertogenbosch a respins această acțiune ca fiind nefondată și a menținut ordonanța din 10 aprilie 2007. Această instanță a considerat că, deși fuseseră adoptate la cererea unilaterală a Bayer, totuși, cele trei ordonanțe în cauză reprezintă hotărâri în sensul articolului 32 din Regulamentul nr. 44/2001 și, prin urmare, pot fi executate în Țările de Jos.
- 30 În ceea ce privește argumentul Realchemie, potrivit căruia Bayer nu ar putea solicita executarea ordonanței de aplicare a amenzii, Rechtbank 's-Hertogenbosch a considerat că împrejurarea că această ordonanță obligă Realchemie să achite o amendă în cuantum de 20000 de euro la casieria Landgericht Düsseldorf nu aduce atingere în niciun fel dreptului și interesului societății Bayer ca Realchemie să achite efectiv amenda respectivă la casieria acestui tribunal, aceasta constituind o impulsie la respectarea ordonanței de bază, și că, prin urmare, Bayer poate solicita în acest scop executarea în Țările de Jos a ordonanței menționate.

- 31 Rechtbank 's-Hertogenbosch a obligat Realchemie la cheltuielile de judecată aferente acțiunii.
- 32 Această instanță nu a stabilit aceste cheltuieli de judecată potrivit cererii formulate de Bayer, prin aplicarea articolului 1019h din Codul de procedură civilă olandez, ci potrivit regimului comun.
- 33 Realchemie a formulat recurs împotriva ordonanței din 26 februarie 2008 pronunțate de Rechtbank 's-Hertogenbosch. Bayer a solicitat respingerea recursului și a formulat recurs incident.
- 34 În aceste condiții, Hoge Raad der Nederlanden a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Noțiunea «materie civilă și comercială» prevăzută la articolul 1 [din Regulamentul nr. 44/2001] trebuie interpretată în sensul că regulamentul [menționat] se aplică și în privința recunoașterii și executării unei hotărâri de obligare la plata unei amenzi în temeiul articolului 890 din [ZPO]?

2) Articolul 14 din Directiva [2004/48] trebuie interpretat în sensul că se aplică și în privința unei proceduri de exequatur referitoare la:

- a) o hotărâre pronunțată în alt stat membru cu privire la încălcarea unui drept de proprietate intelectuală;

- b) o hotărâre pronunțată în alt stat membru prin care se impun penalități cu titlu cominatoriu sau se aplică o amendă pentru încălcarea unei interdicții de a aduce atingere unui drept de proprietate intelectuală;

- c) hotărâri de stabilire a cheltuielilor de judecată pronunțate în alt stat membru și întemeiate pe hotărârile avute în vedere la literele a) și b)?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

³⁵ Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, Curții să stabilească dacă o ordonanță de obligare la plata unei amenzi în temeiul unei dispoziții naționale, precum articolul 890 din ZPO, intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001, astfel cum este definit la articolul 1.

³⁶ Hoge Raad der Nederlanden precizează că dubiile sale în acest sens rezultă din mai multe elemente. Mai întâi, este vorba, în opinia acestei instanțe, de o amendă care sancționează o încălcare a unei interdicții judecătorești, aplicată de instanță la cererea unui particular, care nu este însă datorată Bayer, ci statului german. În al doilea rând, această amendă nu ar fi executată de particular sau în numele acestuia, ci din oficiu. În sfârșit, executarea efectivă ar fi realizată tot de autoritățile instanței germane.

- 37 Având în vedere aceste elemente, guvernul olandez consideră că hotărârea instanței germane de obligare a Realchemie la plata amenzii nu face parte, prin însăși natura sa, din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001, aceasta prezentând un caracter de drept public. În schimb, guvernul german și Comisia Europeană consideră că această hotărâre face parte din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001, întrucât litigiul principal cu care are legătură intră în domeniul materiei civile și comerciale, astfel cum este definită de acest regulament.
- 38 În prealabil, trebuie amintit că, în măsura în care Regulamentul nr. 44/2001 înlocuiește, de la intrarea sa în vigoare, în relațiile dintre statele membre, cu excepția Regatului Danemarcei, Convenția de la Bruxelles, interpretarea dată de Curte în privința acestei convenții este valabilă și în ceea ce privește regulamentul menționat atunci când dispozițiile acestuia și cele ale Convenției de la Bruxelles pot fi calificate ca fiind echivalente (a se vedea în special Hotărârea din 10 septembrie 2009, *German Graphics Graphische Maschinen*, C-292/08, Rep., p. I-8421, punctul 27 și jurisprudența citată). În plus, din considerentul (19) al Regulamentului nr. 44/2001 rezultă că trebuie asigurată continuitatea de interpretare între Convenția de la Bruxelles și regulamentul menționat.
- 39 În această privință, trebuie să se constate că domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001 este limitat, la fel ca domeniul de aplicare al Convenției de la Bruxelles, la noțiunea „materie civilă și comercială”. Acest domeniu de aplicare este determinat, în esență, ținând seama de elementele care caracterizează natura raporturilor juridice dintre părțile în litigiu sau de obiectul acestuia (a se vedea în special, în acest sens, Hotărârea din 28 aprilie 2009, *Apostolides*, C-420/07, Rep., p. I-3571, punctele 42, 45 și 46, precum și jurisprudența citată).
- 40 Mai concret, în ceea ce privește măsurile provizorii, Curtea consideră că apartenența acestora la sfera de aplicare a Convenției de la Bruxelles este determinată nu de natura lor proprie, ci de natura drepturilor a căror protecție o asigură (a se vedea în special Hotărârea din 27 martie 1979, de *Cavel*, 143/78, Rec., p. 1055, punctul 8, și Hotărârea din 17 noiembrie 1998, *Van Uden*, C-391/95, Rec., p. I-7091, punctul 33).

- 41 În cazul de față, deși, potrivit articolului 890 din ZPO, amenda din acțiunea principală are caracter sancționator, iar motivarea ordonanței de aplicare a acesteia menționează în mod expres că amenda respectivă are caracter sancționator, prezenta cauză este totuși un litigiu între două persoane de drept privat al cărui obiect este încuviințarea executării în Țările de Jos a șase hotărâri pronunțate de Landgericht Düsseldorf, prin care aceasta din urmă, sesizată cu o cerere depusă de Bayer și întemeiată pe o pretinsă încălcare a unui brevet, a interzis Realchemie să importe, să dețină și să comercializeze anumite pesticide în Germania. Acțiunea astfel formulată are drept scop protecția drepturilor private și nu presupune o manifestare a prerogativelor de autoritate publică de către una dintre părțile din litigiu. Cu alte cuvinte, raportul juridic existent între Bayer și Realchemie trebuie calificat drept „raport juridic de drept privat” și, prin urmare, intră în sfera noțiunii „materie civilă și comercială”, în sensul Regulamentului nr. 44/2001.
- 42 Desigur, din decizia de trimitere rezultă că amenda aplicată Realchemie, în temeiul articolului 890 din ZPO, prin ordonanța Landgericht Düsseldorf nu trebuie achitată, în cazul executării, unui particular, ci statului german, că amenda nu se execută de particular sau în numele acestuia, ci din oficiu și că executarea efectivă se efectuează de autoritățile instanței germane. Aceste particularități ale procedurii germane de executare nu pot fi însă considerate determinante în ceea ce privește natura dreptului la executare. Astfel, natura acestui drept depinde de cea a dreptului subiectiv a cărui încălcare a determinat ordonarea executării, mai precis, în prezenta cauză, dreptul Bayer la exploatarea exclusivă a invenției protejate de brevetul său, care intră în mod clar în sfera materiei civile și comerciale, în sensul articolului 1 din Regulamentul nr. 44/2001.
- 43 În sfârșit, în ceea ce privește aspectul, invocat de guvernul german, de a se stabili conform căror norme de procedură va trebui să execute instanța națională hotărârile în discuție în acțiunea principală, trebuie să se sublinieze că instanța de trimitere nu a formulat întrebări referitoare la acest aspect. Prin urmare, nu este necesară pronunțarea cu privire la această chestiune.

- 44 Având în vedere considerațiile precedente, trebuie să se răspundă, prin urmare, la prima întrebare că noțiunea „materie civilă și comercială” prevăzută la articolul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretată în sensul că acest regulament se aplică în privința recunoașterii și a executării unei hotărâri a unei instanțe de obligare la plata unei amenzi pentru a asigura respectarea unei hotărâri judecătorești pronunțate în materie civilă și comercială.

Cu privire la a doua întrebare

- 45 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, Curții să stabilească dacă cheltuielile de judecată aferente unei proceduri de exequatur inițiate în Țările de Jos, în cursul căreia se solicită recunoașterea și executarea a șase hotărâri pronunțate în Germania în cadrul unui litigiu privind respectarea unui drept de proprietate intelectuală, intră în sfera de aplicare a articolului 14 din Directiva 2004/48, care obligă statele membre să garanteze că cheltuielile de judecată efectuate de partea care a obținut câștig de cauză sunt în principiu suportate de partea care a pierdut.
- 46 Trebuie amintit că, în temeiul articolului 1, Directiva 2004/48 privește toate măsurile, procedurile și mijloacele de reparație necesare pentru a asigura respectarea drepturilor de proprietate intelectuală. În plus, articolul 2 alineatul (1) din această directivă prevede că aceste măsuri, proceduri și mijloace de reparație se aplică, în conformitate cu articolul 3 din directiva menționată, oricărei încălcări a drepturilor de proprietate intelectuală prevăzute, *inter alia*, de legislația internă a statului membru în cauză. Prin urmare, domeniul de aplicare al Directivei 2004/48 poate, în principiu, să includă o procedură de exequatur.
- 47 Trebuie să se sublinieze de asemenea că, potrivit considerentelor (10) și (11) ale Directivei 2004/48, aceasta are drept obiectiv apropierea legislațiilor statelor membre

pentru a asigura un nivel de protecție ridicat, echivalent și omogen al proprietății intelectuale în cadrul pieței interne, iar nu să stabilească norme armonizate privind cooperarea judiciară, competența judecătorească, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, și nici să reglementeze legea aplicabilă. În plus, astfel cum se subliniază în a doua teză a acestui considerent (11), instrumentele comunitare care reglementează ca norme generale aceste domenii sunt, în principiu, aplicabile și proprietății intelectuale.

- 48 În ceea ce privește articolul 14 din Directiva 2004/48, această dispoziție urmărește consolidarea nivelului de protecție a proprietății intelectuale, evitându-se descurajarea unei persoane prejudiciate de a iniția o procedură judiciară în vederea protejării drepturilor sale.
- 49 Interpretarea acestei dispoziții în sensul că își găsește aplicarea și în privința unei proceduri de exequatur și a hotărârilor cu privire la cheltuielile de judecată aferente acestei proceduri este, prin urmare, conformă atât cu obiectivul general al Directivei 2004/48, care urmărește apropierea legislațiilor statelor membre pentru a asigura un nivel de protecție ridicat, echivalent și omogen al proprietății intelectuale, cât și cu obiectivul specific al acestei dispoziții, care urmărește evitarea descurajării unei persoane prejudiciate de a iniția o procedură judiciară în vederea protejării drepturilor sale de proprietate intelectuală. Conform acestor obiective, în general, persoana care aduce atingere drepturilor de proprietate intelectuală trebuie să suporte în totalitate consecințele financiare ale conduitei sale.
- 50 Prin urmare, trebuie să se răspundă la cea de a doua întrebare că cheltuielile de judecată legate de o procedură de exequatur inițiată într-un stat membru, în cadrul căreia se solicită recunoașterea și executarea unei hotărâri pronunțate în alt stat membru într-un litigiu prin care se urmărește asigurarea respectării unui drept de proprietate intelectuală, intră în sfera articolului 14 din Directiva 2004/48.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 51 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

- 1) **Noțiunea „materie civilă și comercială” prevăzută la articolul 1 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretată în sensul că acest regulament se aplică în privința recunoașterii și a executării unei hotărâri a unei instanțe de obligare la plata unei amenzi pentru a asigura respectarea unei hotărâri judecătorești pronunțate în materie civilă și comercială.**

- 2) **Cheltuielile de judecată legate de o procedură de exequatur inițiată într-un stat membru, în cadrul căreia se solicită recunoașterea și executarea unei hotărâri pronunțate în alt stat membru într-un litigiu prin care se urmărește asigurarea respectării unui drept de proprietate intelectuală, intră în sfera articolului 14 din Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală.**

Semnături